

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Sylvy Šiškeové a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Bc. J. P.**, zast. JUDr. Helenou Nutilovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Vodní 231/5, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/73294-421/1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 11. 2023, č. j. 54 Ad 10/2023-53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce JUDr. Heleně Nutilové, Ph.D., **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **10 200 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.
- V. Žalobce **je povinen** zaplatit České republice - Nejvyššímu správnímu soudu náhradu nákladů řízení ve výši **5 100 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Úřad práce – krajská pobočka v Českých Budějovicích rozhodnutím ze dne 3. 3. 2023 vyřadil žalobce podle § 30 odst. 2 písm. f) a odst. 3 a § 31 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, z evidence uchazečů o zaměstnání (dále též jako „evidence“), neboť se žalobce ve stanoveném termínu dne 12. 1. 2023 nedostavil na pobočku úřadu práce. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví zamítl odvolání žalobce a napadené rozhodnutí potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil u Krajského soudu v Českých Budějovicích, který žalobu zamítl. Podle krajského soudu nebyly prokázány vážné důvody, které by žalobci bránily plnit povinnost součinnosti s úřadem práce. Žalobce nedoložil potvrzení od lékaře osvědčující jeho zdravotní stav ke dni 12. 1. 2023. Proto byly splněny zákonné podmínky pro jeho vyřazení z evidence.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (NSS), kterou podle něj krajský soud nezohlednil. Stěžovatel před zmeškáním schůzky poskytoval úřadu práce dlouhodobě součinnost, což nebylo zohledněno. Naopak úřad práce byl vůči stěžovateli mnohdy nečinný a aktivitu vyvinul až ohledně jeho vyřazení z evidence. Stěžovatel dále upozornil na svůj nepříznivý zdravotní stav. Namítl, že krajský soud otrocky aplikoval ustanovení zákona o zaměstnanosti, aniž přihlédl ke konkrétním okolnostem případu.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s krajským soudem. Zákonné podmínky pro vyřazení stěžovatele z evidence byly splněny. Stěžovatelova dosavadní spolupráce s úřadem práce nemůže omluvit zmeškání schůzky. Stěžovatel nevyvinul snahu napravit své pochybení a tvrzené zdravotní obtíže neprokázal. Písemně reagoval až na oznámení o zahájení správního řízení. Žalovaný popírá nečinnost úřadu práce vůči stěžovateli. Žalovanému dále není známo, jaké nepříznivé důsledky stěžovateli vznikly vyřazením z evidence. Jelikož je stěžovatel invalidní ve III. stupni, má zdravotní pojištění hrazeno z tohoto titulu. Osoby zdravotně postižené navíc nemusejí být pro účely rekvalifikace či pracovní rehabilitace vedeny u úřadu práce. Žalovaný dodal, že lhůta pro vydání rozhodnutí je lhůtou pořádkovou a v posuzované věci byla dodržena. Stěžovatelův současný zdravotní stav nemůže mít vliv na posouzení, zda v rozhodnou dobu mařil součinnost s úřadem práce.

[5] Žalobce v replice uvedl, že s úřadem práce komunikoval dříve, než mu bylo doručeno oznámení o zahájení správního řízení. Dne 25. 1. 2023 telefonoval na úřad práce, aby jej popohnal k činnosti. Dále uvedl, že mu byla způsobena majetková újma na ušlém výdělků a úrocích z něj. Navíc se mu zhoršily podmínky studia na vysoké škole. Stěžovatel odkázal na své podání ze dne 25. 4. 2023 určené žalovanému. Nesouhlasí ani s tím, že žalovaný rozhodl o odvolání včas.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

[7] Podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), se NSS ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, zabývá též otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006,

pokračování

č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 a 12).

[8] Podle § 30 odst. 2 písm. f) zákona o zaměstnanosti *uchazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce (§ 31).*

[9] Podle § 31 písm. c) téhož zákona *uchazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže se nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce nebo kontaktní místo veřejné správy ve stanoveném termínu bez vážných důvodů [§ 5 písm. c)].*

[10] Podle § 5 písm. c) bodu 6 zákona o zaměstnanosti jsou vážnými důvody zdravotní důvody, které podle lékařského posudku brání vykonávat zaměstnání nebo plnit povinnost součinnosti s krajskou pobočkou Úřadu práce při zprostředkování zaměstnání.

[11] Krajský soud v napadeném rozsudku vypořádal námitky týkající se tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného (body 18 a 19) a připomněl obecná východiska judikatury k posuzování maření součinnosti a k § 5 písm. c) bodu 6 zákona o zaměstnanosti (body 24 a 25). Zdůraznil, že stěžovatel byl seznámen s povinnostmi uchazeče o zaměstnání a v minulosti opakovaně úřadu práce lékařská potvrzení dokládal (bod 26). Ačkoli se stěžovatel dovolával toho, že v rozhodné době trpěl omračujícími bolestmi zad, k doložení tohoto tvrzení předložil pouze recept na injekce ze dne 17. 1. 2023 (bod 27). Svou zdravotní indispozici stěžovatel i přes upozornění, že zaslání receptu není postačující, nijak jinak nedoložil. Proto krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že existence závažných důvodů ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti prokázána nebyla (body 28 a 29).

[12] Ve zbylé části rozsudku krajský soud vypořádal také ostatní stěžovatelovy námitky. Hodnocení toho, co mělo být obsahem zmeškané schůzky, nepovažoval krajský soud pro omluvitelnost jejího zmeškání za rozhodné. Obdobně se vyjádřil i k stěžovatelovým výtkám k efektivitě činnosti správních orgánů. Odkazy na stěžovatelův věk a zdravotní stav vyhodnotil jako zcela obecné (bod 31). Krajský soud také uvedl, že překročení pořádkové lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost vydaného rozhodnutí (bod 33). Vypořádal se i s návrhy na provedení listinných důkazů (bod 34).

[13] Odůvodnění napadeného rozsudku je podle NSS logické, srozumitelné a přesvědčivé, podpořené přílehlavými odkazy na judikaturu. Kasační soud na rozdíl od stěžovatele neshledal, že se krajský soud odchýlil od rozhodovací praxe NSS v obdobných případech.

[14] Především lze odkázat na krajským soudem citovaný rozsudek ze dne 26. 7. 2023, č. j. 7 Ads 276/2022-32. NSS v něm řešil situaci, kdy byl uchazeč o zaměstnání také vyřazen z evidence z důvodu nedostavení se na pobočku úřadu práce ve stanoveném termínu. Tehdejší žalobce tak učinil z obav o své zdraví v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19 a doložil lékařské zprávy, z nichž vyplývalo, že trpí chronickým respiračním onemocněním.

[15] Sedmý senát v citovaném rozsudku připomněl obecná východiska judikatury, podle nichž má být prostřednictvím § 5 písm. c) bodu 7 zákona o zaměstnanosti zohledňována přiměřenost důsledků, které s sebou nese vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání (body

21 až 23 citovaného rozsudku; k tomu např. rozsudky NSS ze dne 11. 5. 2021, č. j. 1 Ads 52/2021-31, či ze dne 27. 5. 2021, č. j. 1 Ads 62/2021-43, č. 4212/2021 Sb. NSS). Přesto považoval sedmý senát za klíčovou skutečnost, že žalobce přes výzvu správního orgánu nedoložil relevantní zdravotní posudek, který by konstatoval jeho dočasnou neschopnost plnit povinnost součinnosti v době, kdy se měl na pobočku úřadu práce dostavit. S ohledem na to dospěl sedmý senát k závěru, že žalobce bylo možné z evidence vyřadit. Obdobně v nynější věci úřad práce stěžovatele poučil, že předložený recept není dostačující, a vyzval jej, aby předložil potvrzení od lékaře (bod 28 napadeného rozsudku, č. l. 43a spisu úřadu práce), což však stěžovatel neučinil.

[16] Dále lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2020, č. j. 6 Ads 211/2020-33, rovněž citovaný krajským soudem (bod 30). I zde se kasační soud zabýval vyřazením z evidence z důvodu nedostavení se ve stanoveném termínu. Tamní žalobce se odvolával na ataku pylové alergie a spánkové apnoe. Šestý senát konstatoval, že žalobce sice doložil, že byl hospitalizován ve dnech 15. 5. a 16. 5., neprokázal však, že zdravotními problémy bránícími mu v účasti na schůzce trpěl v den schůzky, tedy 10. 5. Obdobně v nynější věci stěžovatel předložil recept ze dne 17. 1. 2023, nedoložil však, že se ze zdravotních důvodů nemohl dostavit na domluvenou schůzku dne 12. 1. 2023. Podobnou situací se NSS zabýval i v rozsudku ze dne 27. 6. 2019, č. j. 2 Ads 221/2018-31. Zde upozornil i na to, že žalobce se v minulosti ze zdravotních důvodů ze schůzky omlouval, a proto měl s tímto postupem bezprostřední zkušenost. Obdobnou úvahu učinil krajský soud v nynější věci (bod 26).

[17] Oproti tomu rozsudky NSS, jichž se stěžovatel dovolává v kasační stížnosti, se týkaly značně odlišných skutkových situací. Konkrétně šlo o zohlednění nepříznivé ekonomické situace uchazeče o zaměstnání (rozsudek č. j. 1 Ads 62/2021-43), nedoložení aktivit podle individuálního akčního plánu v důsledku souhrnu řady různých faktorů (rozsudek ze dne 3. 12. 2015, č. j. 7 Ads 268/2015-30) nebo omyly uchazečů ohledně termínů schůzek. Tamní uchazeči se ale následně sami dostavili o tři (rozsudek č. j. 1 Ads 52/2021-31) či jeden den později (rozsudek ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 349/2017-28).

[18] NSS tedy neshledal, že se krajský soud v otázce prokázání vážného důvodu nedostavení se na pobočku úřadu práce odchýlil od ustálené judikatury. Napadený rozsudek naopak následuje výše shrnuté judikатурní závěry týkající se zohlednění zdravotních indispozic uchazečů o zaměstnání v obdobných situacích.

[19] Také v otázce, zda případné nedodržení lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání mohlo mít za důsledek jeho nezákonnost (bod 33 napadeného rozsudku), jsou závěry krajského soudu v souladu s judikaturou NSS. Lze odkázat na rozsudek ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, č. 2785/2013 Sb. NSS, podle něhož lhůty pro vydání rozhodnutí podle správního řádu jsou pouze lhůtami pořádkovými a jejich překročení samo o sobě nemůže vést k závěru o nezákonnosti procesního postupu či rozhodnutí, které z něj vzešlo. V rozsudku ze dne 29. 3. 2012, č. j. 4 Ads 165/2011-151, NSS uvedl, že *„lhůta zakotvená v § 71 odst. 3 správního řádu je pouze pořádkové povahy, jak již správně uvedl městský soud, a proto její případné nedodržení v řízení o žádosti ze dne 30. 9. 2009 nemělo za následek nutnost přiznání doplatku na bydlení na základě této žádosti.“*

[20] Stěžovatelovy námitky týkající se nečinnosti úřadu práce v průběhu jeho vedení v evidenci i jeho tvrzení, že telefonicky urgoval průběh pracovní rehabilitace, postrádají

pokračování

souvislost s posuzovanou věcí, resp. s rozhodovacími důvody krajského soudu, a jsou tedy nepřipustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Totéž platí o stěžovatelově poukazu na podání ze dne 25. 4. 2023, jímž se obracel na žalovaného se stížností na obsah předkládací zprávy úřadu práce k odvolání. Obdobně pokud stěžovatel poukazuje na ušlý výdělek spočívající v možné mzdě a dotaci na rekvalifikaci, lze podotknout, že tyto následky jsou z povahy věci spojeny s neúčastí na schůzce, na níž měla být projednána možná pracovní příležitost, resp. s vyřazením z evidence, které krajský soud posoudil jako souladné s ustálenou judikaturou. Ani to, že se stěžovatel podle svých slov nemůže soustředit na psaní diplomové práce, nemá s rozhodovacími důvody krajského soudu přímou souvislost.

[21] NSS dodává, že dne 18. 9. 2024 obdržel žádost stěžovatele o přednostní projednání věci. O tomto návrhu samostatně nerozhodoval a rozhodl rovnou ve věci samé. V době, kdy žádost obdržel, totiž již byly v souladu s § 56 odst. 1 s. ř. s. splněny podmínky pro to, aby ve věci bylo rozhodnuto podle pořadí došlých věcí.

[22] Nad rámec nutného odůvodnění NSS uvádí, že má pochopení pro to, že stěžovatel pociťuje své vyřazení z evidence jako poměrně tvrdý zásah, a to i s přihlédnutím ke své invaliditě. V této souvislosti ve shodě se žalovaným zejména zdůrazňuje, že plátcem pojistného na zdravotní pojištění za stěžovatele je stát i po jeho vyřazení z evidence [§ 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění]. Stěžovatel také může být na základě nové žádosti po uplynutí stanovené doby znovu do evidence zařazen (§ 30 odst. 4 zákona o zaměstnanosti). Pro využití možnosti pracovní rehabilitace (§ 69 zákona o zaměstnanosti) a rekvalifikačních kurzů včetně podpory v rekvalifikaci (§ 74 téhož zákona) není vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání podmínkou. Ze správního spisu je patrné, že s nabídkou těchto služeb úřad práce stěžovatele oslovil ještě předtím, než žalovaný rozhodl o odvolání (č. l. 52a spisu úřadu práce). Lze tedy očekávat, že i přes vyřazení stěžovatele z evidence mohou být v jeho případě naplňovány cíle státní politiky zaměstnanosti (§ 2 odst. 1 zákona o zaměstnanosti), a to i s přihlédnutím k mezinárodním závazkům České republiky (čl. 27 odst. 1 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením).

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že krajský soud vycházel z přílehavé judikatury a jeho závěry jsou s ní v souladu. Kasační soud neshledal, že by se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení. NSS proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[25] Usnesením ze dne 17. 4. 2024, č. j. 2 Ads 383/2023-64, NSS stěžovateli ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupkyní advokátku JUDr. Helenu Nutilovou, Ph.D. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). NSS přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za tři úkony právní služby

(první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, doplnění kasační stížnosti a replika k vyjádření žalovaného) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 4 a § 7 bodem 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve výši 3 x 3 100 Kč a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 3 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupkyně stěžovatele není plátkyní daně z přidané hodnoty, činí její odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů celkem 10 200 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu NSS ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

[26] Stěžovatel byl usnesením NSS ze dne 26. 3. 2024, č. j. 2 Ads 383/2023-55, osvobozen od soudních poplatků ve výši 50 %. Protože stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, je povinen zaplatit státu náhradu nákladů řízení, které za něj stát platil, a to v rozsahu, ve kterém nebyl osvobozen od soudních poplatků (§ 60 odst. 4 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Náhrada je tak tvořena 50 % z částky vyplacené ustanovené zástupkyni a činí 5 100 Kč (rozsudek NSS ze dne 11. 11. 2021, č. j. 9 As 50/2020-43, bod 26). Stěžovatel je povinen zaplatit částku 5 100 Kč na účet NSS **19-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno, pod závazným variabilním symbolem **1020238323**, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. V případě včasného nezaplacení náhrady nákladů řízení státu bude tuto pohledávku vymáhat celní úřad (§ 60 odst. 9 věta druhá s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2024

Tomáš Kocourek
předseda senátu